

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**D. Adami Rechenbergi Consensus Orthodoxus Cum Verbo
Dei, libris Symbolicis & probatissimis Theologis gnēsiōs
Lutheranis, inprimis Saxonis antiquis, De Gratiae
Divinae Termino, oppositus Malevolorum ...**

Rechenberg, Adam

Lipsiae, 1701

Quaest. X

urn:nbn:de:bsz:31-105727

Falsum est, quod ego Ebr. c. III. pro termino quodam peremptorio, citatis locis allegarim. Gratiam Dei induratis non semper obviam esse ad vitæ usque finem, ex Hebr. III. 13. & cap. IV. 7. constare asserui. Quia ob periculum, ne quis induretur seductione peccati, illud *HODIE* obvium esse dicitur; adeoque præcludi quis possit ab ingressu in requiem. vid. v. 11. & 18. seqq. Obvertitur quidem autoritas Carpzovii, sed is, dum *HODIE* illud extendit ad totum vitæ spatium, ad convertibiles ac pœnitentes respicit, non impœnitentes. Nam ipse in *Conc. pœnit.* p. 91. addit: Wenn wir meynen / es sey noch Zeit gnug / müste doch das Böse nicht eben *HEUTE* abgeschaffet seyn / man wolle schon nach und nach mit der Zeit eines nach dem andern bey guter Gelegenheit abgehen &c. Ach da haben wir unsere Herzen schon verstockt / it. p. 95. Ach mein lieber Christ / es gilt gar nicht Aufschiebens / Gott will es *HEUTE* haben. Dannhauerus *Hodosoph.* p. 879. Non omnibus ait, apostatis promisit Deus reiterationem luminis petulanter extinguit, Ebr. III, 14. 15. & 17. cap. IV. 1. & 3. Quoad tempus gratiæ habet Dominus *ἐν αὐτῶν δευτέρω*, NB. habet suum *HODIE*, Hebr. IV, 7. Sicut olim in Judaico populo circumscriptum illud fuit annis, post Christi mortem, quadraginta, aut circiter, NB. in hominibus NB. singulis suum habet ambitum nobis ignotum, notum divine providentiæ, qui plerumque ad mortem usq. protenditur, NB. nisi ob gravem contumaciam prius etiam præcidatur. Quem locum D. Pfeifferus supra quaest. II. suum fecit Germanicè redditum.

QUÆST. X.

Utrum scripturæ oracula 1. Tim. II, 4. 2. Petr. III. limite universalialia sint, adeoque ad solos pœnitentes pertineant?

Compiler respondet: Affirmat illud Rechenbergius in Epist. ad Rostenusch. p. 23. & in Proposit. p. 21. conf. *Paraneſia ejusd.* p. 13.

Anim-

Animadversio.

Quaestio in Epist. ad Rotheusch. p. 23. est de dictis, quæ ad voluntatem Dei antecedentem, & quæ ad consequentem pertinent. Ubi respondeo, inter alia dicta ad antecedentem voluntatem, pertinere Paulinum 1. Tim. II, 4. *Christus vult omnes salvos fieri: & 2. Pet. II, 20. non vult ullos perire.* Hanc assertionem ibidem declaro his verbis: *Dicta hæc, inquam, gratiam Dei revocatricem esse universalem, ac voluntate antecedente gratiosissima ad omnes peccatores etiam relapsos, sed penitentes pertinere, nemo sana mentis negare aufit.* Cum hæc Sophista quidam impugnasset, ac si Piscatoris sententiæ de gratia particulari faverent, in *Paranes. ad Stud. Jurvent. p. 13. 14.* respondi, distinguendum esse inter oblationem gratiæ, quæ universalis, & participationem seu fructum ejusdem. Hujus, juxta ordinem divinum, omnes penitentes fieri compotes, non vero induratos; quippe qui gratiam illam serio licet oblatam, ex propria culpa pertinaciter repudiant, statuo cum orthodoxis. Quod ante jam in *Proposit. allegata §. XXI.* abunde declaraveram. Secutus autem hac in parte sum B. D. Balduin. in *Comment. ad 1. Tim. II, 4. qu. 4. f. 1282.* ubi post varias aliorum orthodoxorum sententias adductas, n. 6. deniq; scribit: *Arbitramur, Paulum hic agere de voluntate Dei antecedente, qua Deus omnium ac singulorum hominum salutem æternam vult ac promodet: qua voluntas cum hominem consideret qualis in se est, non qualis ex accedente vitio factus, ut Damasc. docet, l. 2. c. 29. inde fit, quod illa Dei voluntas in multis finem suum non assequatur.* Vult ergo Deus omnes atque singulos salvos, quia singulos ad salutem condidit, singulis etiam Filium suum donavit. Et ejus hæc voluntas est seria: ideo irascitur iis, qui voluntatem ejus aspernantur & mediis conversionis suæ non utuntur: Est etiam NB. non ABSOLUTA, sed ORDINATA: ideo vult non tantum salvos fieri, sed & ad agnitionem veritatis pervenire: partes hujus ordinis sunt meritum Christi, verbum, fides ex verbo percepta, quæ

omnia simul vult Deus adesse salvandis: ideo omnibus filium donavit, verbum proposuit, & fidem ex verbo dare decrevit. Quod ergo non omnes actu salvantur, culpa hominum est, qui hunc ordinem Dei (qui poenitentiam includit) non sequuntur. Mox commendat dictum Ambrosii: *Vult Deus omnes salvari, sed si accedant ad eum, non enim sic vult, ut nolentes salventur &c.* Quando igitur B. Höpfnerus noster l. c. item Hutterus in *Exposit. Form. Conc. p. 1166. seq.* promissiones Evangelicas, quæ in sacris literis occurrunt, distingvunt in *simpliciter, & limitate universales*; illas ut *1. Timoth. II, 4. 2. Petr. III, 9.* in se, non habito respectu ad ordinem vel objectum, considerant, quatenus gratiam universalem a Christo omnibus partam denotant; non vero, quod Calviniani veteres volunt, ordini & veræ poenitentiae ad fructum salutarem requisitæ, cujus media Deus omnibus serio offert, opponunt. Itaque illæ in se consideratæ sunt *illimitate*, vel ut Hutterus l. c. loqui amat, *simpliciter universales*; in usu vero, & quod salutarem intentionem effectus attinet, juxta *ordinatam Dei voluntatem* itidem revelatam, fiunt *limitate universales*, id quod Hutterus *loc. cit. pag. 1167.* docet. Et ipse Höpfnerus in *LL. Theolog. pag. 429.* quando de hac promissionum distinctione agit, id innuit: in priori, ait, genere propositionum universalium Evangelicarum, beneficia Dei spiritualia, *ut offeruntur*; In posteriori autem, ut simul *adprehenduntur*; illa (promissio illimitate universalis) NB. *includit ordinem mediorum ut constitutum divinitus: hæc (limitate vel ordinate universalis) ut usurpatum, &c.* Atque hanc mentem meam a B. Höpfneri sententia non alienam esse, *Compiler ex III. Additam. meo §. 3. pag. 5.* intelligere potuisset. Quod ex *Rom. II, 4.* obvertitur, probo itidem cum Huttero; nempe illos etiam, qui postea sibi iram DEI propter indurationem aggravarunt, ad poenitentiam invitatos fuisse. Sed quod illa invitatio in ipso thesaurizationis iræ divinæ actu continuetur, adhuc probandum venit. Aliter enim de illis induratis accuratissimus olim

Theo-

Theologus Wittebergensis D. *Lyserus in System.* p. 681. & D. *Gerhardus Loc. de Provid.* §. 84. docent.

QUÆST. XI.

Utrum Christus Matth. XI, 28. gratiam suam omnibus simpliciter promittat, an vero iis tantum, qui sentiunt onus peccati, & eo cupiunt levari?

Respondet, vel calumniatur potius *Compiler: Affirmat cum Reformatis ultimum membrum D. Rechenberg contra Krakewiz.* p. 57.

Animadversio:

SI *Compiler* locum *Matth. XI, 28.* cum antecedentibus vers. 21. 22. 23. 24. 25. collatum inspexisset, textusque connexionem intellexisset, vel Paraphrasin Bibliorum Vinariensium, quam in *Additam. III. pag. 58.* cum qua ego locutus sum, attendisset, vel B. D. *Gerhardi Loc. de Election.* §. 187. evolvisset, forte hac impudenti cavillatione abstinuisset. *Gerhardus* enim agi ibi de consequente seu judiciaria DEI voluntate colligit: Patrem per Filium, mysteria Evangelii proposuisse etiam Phariseis & reliquis. Sed quia illi magis dilexerint tenebras, quam lucem, *Joh. III, 19.* quia spreverint consilium DEI adversus semetipsos, *Luc. VII, 30.* quia præ opinione sapientiæ propriæ stultam Evangelii prædicationem contempserint, *1. Cor. I, 21.* ideo Deum justo judicio contemptum illum vindicantem abscondisse ipsis sua mysteria &c. Quare v. 28. sua invitatione tales induratos contentores gratiæ non amplius dignatur; sed conversus ad spiritualiter oneratos publicanos, notoriis flagitiis quidem ante infames, nunc vero Evangelium amplexos, de quibus v. 5. & similibus peccatoribus dixerat, quod pauperes letum accipiant Evangelium, quos & pusillum gregem vocat, quibus Pater ve-